

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentului:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 6 fl.— cr.
 " " " 1/2 anu . . . 2 " 50 "
 Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . . 7 " — "
 " " " " 1/2 " 3 " 50 "

Pretiuu insertiunilor:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintiele se se adreseze Redactiunei
 dela „BISERIC'A si SCOL'A” in Aradu, la
 institutul pedagogicu-teologicu, óra banii la
 secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu
 din Aradu.

Cristosu a inviatu!

Aceste sunt cuvintele de bucurie, ce se aude resonandu astadi, ca dintr'o gura si sima, pe buzele a milioane si milioane de ómeni. Cuvinte, cari nici dupa o mie optu sute de ani n'au perdutu nimicu din puterea farmecului si interesulu raritatii! Cristosu a inviatu din morti cu mórtea pre mórte calcandu, si celoru din mormenturi viétia daruindu-le, resuna ca unu ecou puternicu in tóte bisericile crestine!

Cáta emotionare, cáta bucuria nu simte nim'a nóstra la audiulu acestoru accente divine!

Se bucura astadi tóte popóarele crestine vedendu lumin'a cea splendida a stralucitei lumineci a invierii. Ceriulu si pamentulu impreuna si tóte cele de desubtu s'au umplutu de bucurie si de lumina, la stralucit'a prezentia a resaritului sóre alu gloriei, care ni-a dusu diu'a neinserabila a vietii! Se bucura splendidu revestit'a mirésa a lui Christosu, biseric'a, si seruta cu bucuria pre divinulu ei Mire vedendu-lu din mormentu esindu ca dintr'o amara nuntiala! Insusi Calvariulu si-a schimbatu faci'a, si din scen'a infiorátore a unei tragedie démna de plansu a devenitu teatru gloriosu a bucuriei generale. Crucea, ancea, cunun'a de spini, instrumentele infiorátoreloru patime, ornéza in modu stralucitu triumfulu divinului invingatoriu! Mormentulu, ocuinti'a trista a coruptiunei cei d'antaiu, s'a aratat camara purtátore de lumina a incoaruptiunei si ranele mortali, fontane de viétia nemurítore!

Santa si legitima bucuria cu adevveratu!

Si cine se nu trasalte de bucuria astadi, in luminata diu'a invierii, in care ni se arata prob'a cea mai necontestabila, cá dreptatea si marile principii nu pieru nici odata! Cine se nu trasalte de bucurie vedendu in realitate coruptiunea si nimicirea, ce dominau in lume, surpate prin invierea lui Cristosu! Inviat'a Cristosu si s'a omoritu mórtea. Inviat'a Cristosu si a resaritu nemurirea. Inviat'o Cristosu si nici unu mortu nu este in gropa. Unde-ti este acum mórte aculu? Unde-ti este iadule invingerea? Diu'a invierii se ne luminamu popóra, pascele Domnului, cá din mórte la viétia si de pre pamentu la ceriu Cristosu Dummedieu ne-a trecutu pre noi!

Vedeti tain'a si intielegeti natiuni! Cristosu s'a facutu omu pentru noi, ca si noi se ne facemu dumnediei pentru elu, dice s. Grigoriu Nazianzianulu, in stilulu seu sublimu. A luatu ce este mai de josu, ca se ne dee ce este mai nobilu. Chipu de servu a luatu, ca noi se luamu libertatea, s'a pogoritu ca noi se ne inaltiamu; s'a ispititu ca noi se invingemu; a muritu ca se mantuiésca; a inviatu ca se ridice pre cei ce jaceau in intunerecu si in umbr'a mortii! Éta cuvintele pentru care biseric'a destinge santa diu'a invierii de tóte celelalte dile de serbatóre, dandu-i frumósele atribuite: imperates'a, dómn'a si serbatórea serbatoriloru! Ea este pascele cele santite, pascile noue si sante, pascile care au deschisu noue usile raiului, pascele cele ce santiescu pre toti credintiosii. Diu'a invierii este diu'a in care s'a proclamatu unirea omului

cu Dumnezeu, si a ómenilor între sine. Diu'a invierei, se ne luminam cu prasnuirea, si unulu pe altulu se imbracisiamu, se dicemu fratiloru si celoru ce ne urescu pe noi, si se iertamu tóte pentru inviere. Asia canta biseric'a nóstra astadi si cantarea ei este fórté instructiva pentru vietí'a sociala romana atátu de multu sguduita prin pasiunile personale!

O Cristóse, intieptiunea si cuventulu lui Ddieu, daca tu ai cercatu fora se ai trebu-inti'a amici'a ómenilor, óre de ce ómenii nu cauta amici'a unulu altui'a? de ce fratele uresce pe frate? de ce se prigonescu unii pre altii? Daca vecinulu, consangeanulu ori conationalulu teu crestine are alta aplicare, alte idei si alte cugetari, ai tu dreptulu pentru acést'a se-ti calci catra densulu detoriile de vecinu, de omu si de crestinu? Ce! vrei se supui pe ceialalti ca toti se cugete dupa spiritulu teu? si daca nu cugeta astfelu se-ii persecuti?

Aceste sunt hidósele pasiuni de care cei mai multi nu se potu desbracá nici candu interesele nationali si bisericesci reclama concordia, fratietatea si unirea cea mai sincera! Aristide si Temistocle erau inimizii cei mai neimpecati, candu in sa au vedutu patri'a in perire: „Se lasamu, dise Temistocle, se lasamu ur'a aici la portile patriei, si candu ne vom întórce din servitiulu comunu, de voiesci, se o incepemu éراسi.“ Óre voi barbati politici si conducatorii poporulu romanu, de ce se nu imitati pe Temistocle? De ce nu lapadati ambitiunea desiarta, ur'a si resbunarea, si se ve uniti in o singura cugetare si actiune comuna, baremu candu vedeti interesele natiunei puse in jocu? Biseríc'a ne indémna la unire, si noi stamu invrajbiti. Ea canta se imbracisiamu unulu pre altulu; ér noi ne persecutam cu dusmania!

Precum se stinge fumulu se se stinga pasiunile, precum se topesce cér'a de faci'a focului, se se topésca ghiaci'a indiferentismului, ce sleiesce si impedece progresulu nationalu si bisericescu. Éra diorile diminetii invierei lui Cristosu, fie diorile unei ere prospere, diorile invierei si marirei romanismului!

Se completámu institutele preparandiali.

Sucesele splendide, ce le-au obtienutu multe póra pre terenulu culturii, ne invita se esaminam rigore pusetiunea, in care ne aflamu. Desvoltarea rituala si-are leagenulu in scola; de la acést'a pinde, cà ore progreséza ori regreséza cutare populu in cultura. Daca scol'a póte acoperi tóte necesitati poporulu, atunci acést'a progreséza, ér despre s' dicemu cà are fundamentu rationalu; ér daca p' rulu scapeta atátu materialminte, càtu si spiritminte, atunci scol'a are fundamentu irrationalu.

Fia care poporu june, innapoiatu in cultura indu se ajunga pre nivoulu altoru popora culte, diéza bine caràrile, ce le-au percursu aceste; da fapta constatata, cà esperinti'a straina forméza nu parte secundaria intru alegerea miedieloru, prin se promovéza desvoltarea popóraloru, de óra-ce al e naturelulu germanulu, anglesulu, si éراسi cutulu altulu alu romanulu. Nici nu esista pre pam' doi ómeni, cu atátu mai vertosu doue popóra in tóte asemenea, chiaru precum nu esista nici d' frundie, ori doue fire de iérba. Asia dara alte trebuie se aiba scólele romane si altele cele strai.

Esaminandu scólele straine, aflamu la dem' variatiune fórté mare; pre candu la noi variatiune o potemu numi monotona. Esaminandu apoi com' latiniile politice a le celoru mai multe popora ropene aflamu, cà pretotindenea sunt mai favorita ca la poporulu romanu. Dar esaminandu in fine' dudu de intelectualitate alu popóraloru europene, lamu cu placere, cà poporulu romanu ocupa locu rangulu primu. De aici resulta, cà nici lips'a de riatune a scóleloru nostre, si nici impregiarile litice nu sunt in stare se ne retiena de a ajung' gradu càtu de inaltu in cultura, daca vomu cu' seriosi asupra scóleloru, ce le posedemu, pentru ceea ce i-se pare germanulu plebeu de enigma, ea o resolva tieranulu nostru cu desteritate admirabila, judecat'a — logic'a sanetósa a romanulu storsu admiratiunea multoru barbati inteligenti storsu si i-a facutu se inmarmurésca, judecandu la ce eu s'ar fi aventatu densulu, daca avea parte de scola.

Tota lumea se plange cà in privinti'a spiritulu nu progresamu dupa cumu recere spiritulu timpulu. Si cu totii au dreptate! Dar unde se jaca óre tan'a reului, in lips'a de variatiune a scóleloru in impregiarile politice? Nu afirmamu nici un'a alt'a, din contra le desconsideramu, pentru-cà am done suntu nisce rele, pre care le potemu stirpi cumu ne vomu convinge din urmatóriele.

Scólele nóstre elementarie suntu proiectate câte síese clase, adeca pentru baietii dela 6-ani. Dintre acesti síese ani, celu putinu doi se timpu pierdutu, avendu in vedere materialulu pr' crisu si mai vertosu intelectualitatea prunciloru mani. La prescrierea materialulu s'a luat' d' barometru esperinti'a straina, vremu se dic'

ceea ce s'a observatu la pruncii altoru popora. Daca vomu considerá esperinti'a propria, atunci cu dreptu conventu ne-vomu vedé constrinsi a reduce materialulu prescisu pana acumu, la timpu de patru ani, ér cei doi ani din urma se-i folosimu, inzestrandu pre baieti cu alte cunoscintie necesarie vietii practice si totu odata si studiulu mediu.

Venindu acumu la pucinele gimnasie, ce le avemu cu aceste inca nu sta lucrulu altmentrea. Din limb'a latina si greca nu da doue, pe candu scientiele reali se tractéza in modu vitregu, ér limbele moderne (frances'a, italian'a, angles'a...) pre cele mai multe locuri nici cà audi de densele. Optu ani forméza a patra parte din viétia (mai alesu acestia, candu frecuentéza omulu gimnasiulu), dreptu aceea pretindu mai buna aplicare.

Cele alalte scole medie, cumu suntu scólele reale, aceste la noi nu esista, de càtu un'a, si aceea, dupa cunoscintiele private ce le avemu, si-face datórinti'a.

Intre scólele inalte s'au facultati amu trebui se numeramu institutetele teologice; dar despre aceste lasu se vorbésca cei competenti.

Unde sunt inse scólele comerciali si economice, unde cele industriali? De aceste nici urme nu se afla pe la noi. Dar se scie, cà inim'a fia càrui poporu o forméza asia numit'a classa media — comerciantii si industriasi; fora de acesti'a ori care poporu trebuie se sucumba, se divina sclavulu altui'a.

Se constatamu deci cà ni-lipsescu mai multe feluri de scóle; dar se constatamu apoi si aceea, cà scólele câte le-avemu suntu fòrte defectuose pentru cà la intemeierea loru nu s'a pasu destulu pondu pe insusi poporulu, pentru care s'au facutu.

Dar cumu se ni-ajutam, ca se nu remanemu inderatulu altoru popora? Fenomenele elementarie de oparte, ér multimea dàrilor pe de alt'a au adusu poporulu la sapa de lemnu: sacrificie noue nu potemu cere dela densulu, cà-ci abia le-suporta pre câte le are; dar a repará ce e reu si a completá ce e imperfectu, aceea petemu face.

In scólele elementarie, afora de materialulu prescisu in planulu de invetiamentu, se se mai propuna spre esemplu principiile generali din igien'a populara, din economia, comptabilitate, notiuni despre dreptulu privatu si publicu alu statului etc., dar nu in scol'a de repetitiuni, ci in decursulu celoru siese ani. Asemenea trebuie se conducemu pe baieti in cunoscintie detaiate ale limbei materne, despre a càrei literatura mai nici idea prin scólele nòstre elementarie. *) Dar càtu folosu i-póte aduce fiitoriulu cive cunoscinti'a unei limbe straine, carea se uséza mai desu in cerculu seu!

Aceste si d'al-destea s'ar potea esecutá fòrte bine in scólele nòstre elementarie si astu-feliu am suplíní lips'a càtoru alte scole.

*) Cam astu-feliu si prin cele alalte.

La aceste multi voru obiectioná, cà dela invetiatorii nostri nu potemu pretinde atáta, pentru-cà de o parte nu au cunoscintiele necesarie, ér pre de alt'a apoi sortea loru e démna de compatimitu. Respundemu si la obiectionile aceste!

Cine a mai vediutu se produca cutare agru frupte, fora ca respectivulu proprietariu se se fie ingrigitu de densulu la timpu? E dar lucru nenaturalu a pretinde dela poporulu celu nedesvoltatu spiritual-minte, ca se se ingrigésca de pussetiunea materiala a invetiatoriulu. Poftésca totinsulu si capaciteze, arete poporulu cu esemple neresturnavere, ce e scol'a, care sunt folósele, ce si-le póte insusí dintrens'a! Daca va fi facutu acést'a, atunci se nu aiba nimenea teama, càci poporulu nostru nu e atátu de coruptu, dupa cumu li-place la mai multi se sustiena, se va ingrigi siguru ca invetiatorii se fia provediuti cu tóte cele necesarie, dupa cumu li-recere pussetiunea. Asia dara obiectionile de susu se contragu si pretindu mai multe cunoscintie dela invetiatori. Acést'a o va sustiené totinsulu, càci alt'a insemnéza a fi invetiatoriu acolo, unde educatiunea nu se baséza numai pre scol'a elementara, si érase alt'a la noi, unde cu fòrte pucine esceptiuni, alta educatiune nu se impartasiesce, de càtu in scol'a elementara. Invetiatorii nostri au datórinti'a se se ingrigésca de crescerea poporulu si dupa ce respectivii elevi au paresitu scol'a. Densii trebuie se fia in comunele romanesci sentinelele moralitatii si ajutorii spirituali, consuli poporulu in ori ce afacere.

De aici resulta, cà fia care candidatu trebuie se dispuna de cunoscintie varie, pre càtu se póte din toti ramii sciintieloru. Atát'a nu folosesece nimicu, de ora-ce teori'a totu lucru secu remane, daca nu o scie aplicá omulu. Asia dara candidatii de invetiatori trebuie se scie aplicá fòrte bine cunoscintiele castigat si numai atunci se intre ca atari in functiune, pentru cà erorile, ce se comitu in educatiunea elementara, nu se potu repará s'eu nici odata, s'eu numai anevoia.

Intréga sarcin'a se asiedia in fine pre institutetele preparandiali. Aceste au se diréga educatiunea, venitoriulu poporulu romanu. Dela densele aterna se scapamu de ori ce intrige ale inimiciloru si se mergemu drumulu care ni-este prescisu de trecutul nostru gloriosu, precum si de pussetiunea geografica.

Considerandu acumu institutetele nostre preparandiali, in genere dechiaramu cà nu ne multiumescu. Legea prescrie intr'unu feliu, dar necessitatile dictéza altmentrea. Abstragemu dela preparandiele statului, care inca nu stau pre culmea chiamarei loru, la noi trebuie se introducemu odata pentru totu de un'a mai antáiu uniformitate, apoi ordine esemplara. Nu am folositu causei comune chiar nimicu, daca preparandi'a Aradului are trei cursuri, ér cea dela Caransebesiu, Sibiu, Gherl'a, Blasiu póte doue s'eu patru. Ce folosesece natiei nòstre daca insisi invetiatorii sei nu voru fi odata in curatu cu chiamarea si datórintiele loru!

Nici odata nu amu cutezatu a pretinde, că in cestiunea cutare potemu dá tonu; onorea acést'a o lasamu altor'a, cari au imbetranitu in lupte. Dar ceea ce vedemu că nu e bine, vomu constatá poruria. Esperinti'a propria ni-spune, că nici doi, nici trei ani nu suntu de ajunsu pentru ca se ni-facemu invetiatori buni, dupa cumu ni-trebuie scu noue, daca vomu intr'adeveru se progressamu; chiaru se apropia sesiunea anuala a sinodeloru; ni-amu bucurá fórté, daca s'ar redicá cineva se ventileze cestiunea ast'a. Necessitátile tuturoru provinciiloru in fine ar' demustrá ce reforme ar fi de introdusu. Astu-feliu, daca nu mai curendu, la prossimulu congressu s'ar poté instituí o comissiune, carea se faca unu planu generalu, dupa care voru avé se se organizeze tóte preparandiele nóstre confessionale.

T. Ceontea.

Partea financiara in cestiunea scóleloru nóstre confessionali.

(Fine).

Unu ramu de mare insemnatate pentru agricultoru este si pomaritul. Acestu ramu se cultiva de poporulu nostru in multe parti cu mare succesu. Un'a inse trebuie se observámu, că nici acestu ramu nu este destulu de desvoltatu. Pre de o parte remane multu pamentu nefolositu, carele plantatu fiendu cu pomi, ar poté produce multu; pre de alt'a nu se pune pondulu necesariu pre plantarea mai multoru soiuri de pomi, si pre nobilitarea loru. Astfeliu nici acestu ramu nu produce poporulu nostru atát'a, câtu ar fi in stare, daca noi ne amu ocupá mai multu de elu.

Ca unu defectu mare in economía ni se infaci-siéza impregiurarea, că in multe parti si mai cu séma la siesu poporulu iérn'a nu are, si nu capeta nimicu de lucru. Astfeliu se perdu cam 4—5 luui pe anu, fara ca se-si póta cascigá ceva. Acestu timpu s'ar poté folosi pentru o industria de casa, carea la noi de catva timpu incóci incepe a nu se purtá in mesur'a, in carea se purtá mai nainte. Este adevveratu, că industri'a de mana s'ar paré, că produce fórté pucinu facia de industri'a de fabrica, care póte produce manufacture multu mai eftine. Cu tóte acestea sí celu mai nensemnatu castigu este mai bunu si mai de preferitu, decâtu nimie'a. Prin latirea si promovarea unei industrii de mana, amu pune pre poporu in positiunea a folosi si timpulu de iérna, carele astadi in multe locuri este perdutu pentru tieranulu romanu, si amu avé intrens'a unu nou isvoru de venitu.

Din acele dise pana aci ne putemu convinge, că poporulu nostru aru mai poté aflá multe isvóre

de venitu, daca amu fi cu mai mare atentiune de desvoltarea lui economica, si daca amu poté face, a se aiba mai multe cunoscintie in acésta directiune. Pana aci, trebuie se marturisimu, pe terenulu acestu s'a facutu fórté pucinu. Caus'a este pré naturalu Impregiurárele cele grele ale vietii publice in care ne am aflatu, si ne aflámu ne au absorbitu mai tóte puterile. Mai toti acei individi, căti s'au ridicatu din sinulu poporulu nostru prin scóle, s'au aplicatu in sciétiile umanióre, ér facia de terenulu economic s'a aretatu pucinu interesu. In timpulu din urma crescutu poporulu romanu unu numeru insemnatu de ómeni cualificati pentru viéti'a de statu, advocati, óficianti, dar fórté pucini comercianti, industriasi si agricultori cu cualificatiunea necesara. Astfeliu nu esia proportiunea drépta intre diferitele clase sociali, nici unei'a nu-i pote merge atáta de bine, precum ar fi de doritu.

In economia este de mare insemnatate consumatiunea, intrebuintiarea averii cascigate. Aici se recomanda mai multa precautiune, ca la productiune. Nici in acésta privintia inse nu aflámu in totu loculu precautiunea necesara, ba in unele parti putemu dicea o aflámu mai de locu. Astfeliu se consuma fara folosu, in modu neproductivu o multime de bunuri cascigate cu multa sudóre. Cu totulu astfeliu ni s'ar unificasiá lucrulu, daca ne amu ocupá a deprinde pe poporu a intrebuintiá bine si productivu fructele de teneleloru sale. In casulu acest'a ar poté contribui cu mai mare usiurintia, decâtu astadi pentru scóla

Amu atinsu aceste impregiurári pre scurtu, pentru ca se aretámu punctele de manocare, de unde credemu, că ar fi consultu a purcede la lucru in causu invetiamentulu confessionalu. Dela intrarea statutulu organicu in viétiá s'au adusu in adunárele nóstre bisericesci o multime de decisiuni, s'a desvoltatu in pré pucina activitate facia de cestiunea ridicarei de poporulu nostru pe terenulu economicu. Mai anii trecuti se facuse mare vorba in dieces'a Aradului, că sè-se faca in unele parti câte o scóla agronomicu unu lucru, care, daca s'ar fi realizatu, ar fi pututu produce multu. Caus'a remase inse o simpla inconstatare. Pana candu denariulu poporulu este singurul medilocu, de carele dispunemu in sustinerea scóleloru nóstre confessionali, pana atunci numai capacitate poporulu si voi'a de a contribui pentru scóla sunt factorii decisivi in caus'a invetiamentulu confessionalu. Fara de acesti doi factori ori ce incercare si orice pasu este numai unu remediu momentanu. Unu aventu siguru in desvoltare voru poté lua scólele nóstre confessionali numai daca vomu poté produce in poporu cei doi factori amintiti. Aici dara ar fi de doritu a-si concentrá activitatea adunarile organelu nóstre constitutionali.

(s.)

Despre scóla in genere, si despre cea crestina ortodocsa in specie.

IV.

(Continuare.)

La midiloculu sutei 18, acesti ómeni orbiti si miscati de libertatea imparuta, s'au intruniti in societati secrete, acaroru numeru s'a latitu si crescutu preste tóta Europa, ba si in America, preste mare. Ei au constituitu unu comitetu centralu, si-au alesu primariu séu presiedinte, jurandu-i supunere orba, pre care l'au vestitu cu putere si dreptulu de a judecá asupra mortii *jus gladii*, a ori carui membru, ce nu s'ar supune séu ar violá statutele societatiei. Acestia se adunau la oalta din mai multe tieri, tieneau adunari unde faurau si scorniau totu felulu de planuri periculósa pentru restornarea bisericeii, tronuriloru, si intru ascunsu au adunatu sume mare de bani, spre ajungerea celor mai nerusinóse scopuri si intreprinderi; au trimisu emisari printre poporu, se-lu indemne, animeze si pregátésca, pentru intimplarile cele mai de aprópe, dupa cum cerea trebuintiele loru. Ei au promulgatu cea nemarginita libertate, si nici o autoritate bisericeasca séu civila, pre care le numiau jugulu robiei, n'au suferitu, ci tóta deprinderea si supunere de pre pamentu o-au ignoratu. Sórele care pana aci lucia preste Domnu si servu, dupa principiulu loru de aci ininte va strelnúci numai preste ómeni liberi. Acesti demagogi ca se póta atacá ceriulu si pamentulu, resturná bisericea si tronurile, a stricá moral'a, si espune risulu publicu preotimea si Domnitorii, si se-i facea suspiciosi si uriti inaintea poporulu, au staruitu a aduce in vigore nemarginita libertate a tipariulu, ce li-a si succesu. Numai acuma au inceputu ei a scrie cele mai condamnabile opuri si carti, si a le impartii gratis printre poporu, biblioteciloru si societatiloru private.

Pagub'a ce a adusu libertatea pressei a precunoscutu si Ministrii francesi in raportulu loru catra Regele Carolu alu X-lea, in care dice: „Revolutiile eschisivu se promoveza si ajuta prin libertatea de tipariu.“¹⁾ In contra abususului libertatii de tipariu, s'a plansu si federatiunea germana in adunarea sa din a 2- mart. 1832. Acesti restornatori de pace si securitate publica, ca cu mai inlesnire, si mai cu bunu resultatu se-si póta ajunge scopulu loru si-au datu tóta trud'a si nisuinti'a ca principiile si invetiaturile loru se strabata in tóte straturile vietiei sociale, precum in scóile triviale si superióre, in gimnasii si licee, in universitati si alte scóile civile, ca asia de timpuriu se póta oltuí si stricá cu massimile loru inimile cele fragea a tinerimei, artistiloru, invetiaturiloru si ostasiloru. In aceste scóile apoi s'a subscapatu si falsificatu moralitatea, s'a derisu si batujocuritu virtutea, si s'a laudatu crim'a, blastematia si infami'a. Dup'a principiulu si invetiatur'a acestoru pseudo filosofi, virtutea si peccatulu sunt vorbe gole, dintre care aceea trebue acceptata, care pre pamentu ne face mai fericitu; pietatea o-au numitu fariseismu, temerea de Domnedieu pusilanimitate; virtutea o-au numitu marinimositate spirituala si idee noapila; adulteriu si desfranarea nu au fostu mai multu peccatu inaintea loru; au aparatu placerea si voluptatea trupésca; sinuciderea o-au colaudatu, numindu-o eroismu prin care ne mantuim de patimile ce ne cuprindu. In Parisu sub inspectiunea renumitulu *d'Alambert* s'a ridicatu institutu de crescere „*Adresse Comtoir*“ pentru formarea si primire educatoriloru arnici; la acestu institutu trebuia se recurga fiesce care daca avea trebuinta de invetiaturiu harnicu si luminatu, si pre bani multi a-si stricá fi si nepotii; insusi Domnitorii pe la inceputu, de aci si-capatá mentorii pentru fi loru. Astfelu s'a intemplatú cá in cursu de 3 ani

séu dela 1777—1780 *d'Alambert* numai in Germania au trimisu 400 de invetiaturi, la familiile cele mai insemnate. ¹⁾ Si asia, dela Ludovicu alu 14 si 15 ni au remasu cartile, sburdalnicia, si desfranarea, dela *Voltaire*, *Rousseau*, *d'Alambert* et *Compagni*, betia si inreligiositatea, dela *Mirabeau* revolutiunile, tocmai ca dela *Ludovicu Filipu*, *juste millicut*.

Si care au fostu efectulu si resultatulu acestoru invetiaturi si scóile comunistice? Éta-lu fórte jelnicu si amaru! In urmarea acestoru invetiaturi sclintite si stricaciose la 1792 au eruptu revolutiunea cea mare francesa, care va remané cu litere negre si nesterse in istoria omenimei. Francesii in lupt'a loru intre sine, cu regimulu, si in cea cu cleru-Regimulu Papalu, au proscrisu religiunea crestina, sub cuventu cá e plina de fabule, dupa cum diceau ei, si in loculu ei au introdusu cultulu ratiunei. In renumit'a biserica din *Paris Notre-dame* au redicatu statua „*La Raison*“ ratiunei, si statua „*La Verite*“ dreptatiei, reprezentate prin figur'a unei femei prostituite. In *Parisu* prin o artice scenica, meretrice infama, cu nume *Mamzella May-lavel*, incaltata cu coturni teatrali, coifata cu coifulu *frigianu*, cu corpulu intr'o tunica, diafana, si preste totu o clamida flotanta albastra ca ceriulu, reprezentandu in carne si piele pe insasi dieiti'a ratiunei, purtata in carutia splendida, avendu sub picioarele ei efigi'a Domnului Isusu Christosu, o purtau juru imprejuru pe tóte stradele cetetiei, pana in urma o-au dusu in bisericea catedrala, si ca simbolulu ratiunei Dumnedieului Francesiloru, o-au asiediatu de asupra, pe altariu, tamaindu-i si cantandu-i imnuri si cantari, *Chaumette*, de o parte *Carmaniola* si de ceialalta parte *Hebert Marsellésa*, pentruca patriotismulu se fie amestecat in religiunea statului, si femeii'a, respective fat'a reprezentandu, ratiunea, predica voluptatea si placerea ca dogma. In modulu acest'a tóte bisericele crestine le-au fostu stramutatu intemplele cultulu ratiunei, introdusu in loculu cultulu fabulosu in vechitu (asia numiau religiunea crestina). Magnificulu templu a st. *Genevevei* l'au stramutatu in *Panteon* séu cultulu egalitatii, fratietatii si libertatii. Si ca religiunea crestina se o póta si mai tare espune risulu, oprobriulu si batujocoreii, publice, in *Parisu* au imbracatu unu magariu cu tóte ornamentele episcopale, punendu-i mitr'a episcopésca in capu, si pedu in mana, apoi imbracatu astfelu ilu duceau in *conventulu nationalu*.

Asemenea actu au repetitu Francesii si in *Lionu* si alte cetati a Franciei; ba in *Veisenburg*, afara de aceste au arsu publice in piatia sant'a scriptura, liturgiurulu, cartile de rugaciune, rosariu si iconile sante. Totu in acestu anu *conventulu nationalu* a proscrisu din totu remnulu religiunea crestina, si Episcopiloru si clerulu, chiar si celoru constitucionali, li-au demandatu se se lase de religiunea crestinesca, si pe poporulu insielatu de ei se-lu abata dela observarea acelei fabule; sacramentaliile si instrumentele bisericesci le-au lapadatu, bisericele le-au dirimat, vasele sante le-au profanatu, calugarismulu l'au stersu si casatu; tóte averile monastiresci si bisericesci, le-au secularisatu, si ca se póta sterge si memori'a religiunei crestine, au abrogatu si er'a crestina, si in loculu ei au substituitu er'a republicei, au introdusu calendariu nou, din care serbatorile crestiniiloru au fostu sterse, in loculu septemaniloru au pusu decadele, luniloru li-au datu altu nume; *Dominica* s'a stersu, in loculu ei s'a introdusu si prescisu diua a 10, si asia religiunea crestina s'a inlocuitu prin cultulu ratiunei. Toti acia, cari nu voiau se profeseze acésta credintia, fie fostu ei macar de ce rang si demnitate, au fostu condamnati la mórte sub gilotina. Insusi Regele *Ludovicu alu XVI* si Regin'a *Maria Antoinette*, acaroru sórte, precum si a Franciei intrege o luase potentatii Europei la inima, sub protestu cá au conjuratu asupra patriei,

¹⁾ *Moniteur* Iuliu 27. 1830.

¹⁾ *Hush* pag. 387.

au chematu pre straini in tíera, si cu densii conspiréza in contra constitutiunei si Religiunei patriei, fusera decapitati, Regele in 7 Fauru si Regina in a 6 Octomvrie 1793. In loculu monarchiei introdusera republic'a, si in decursu de 3 ani sub pseudo presidismulu lui *Robespierre*, toti aceia cari numai au fostu suspitionati de aderintii Regelui si religiunei crestine si inimicii republicei si religiunei ratiunei, au fostu gilotinati, si sub decursulu loru 21 de ani, câtu a tîenutu revolutiunea, Francia au perdutu sub bard'a gilotinei 40,000 de suflete, din cei mai nobili si eminenti barbati si mueri, si *Europa* cu Francia la 10.000,000 de ómeni, si preste miliarde si miliarde spesele de rebelu!

Éta acest'a este fructulu si rezultatulu invetiaturei si scolei comunice, séu comunale, care pe aci este se se introduca si la noi!!!

(Va urmá.)

Disciplin'a ca factorulu educatiunei.

Scól'a are de a educá séu cresce si de a instrúá séu invetiá teneretulu, speranti'a venitorului. Intielegu nu numai educatiunea fizicala ci si ceea spirituala. Intre factorii principali ce conluera la educatiunea spiritului, unulu e disciplin'a. Spre a documentá acést'a nu avemu decâtu a aruncá o privire in istori'a educatiunei si vomu aflá cá din timpurile celea mai vechi s'a pusu mare pondu pe disciplina in metodulu instructiunei la tóte popórale culte, incependu chiar' din vechimea intunecata. Nisuinti'a pedagogiloru dela finea secolului trecut, pentru ameliorarea instructiunei, in locu de a se realizá remase fara nici unu succesu, pentrucá multi cugetau se suplinésca disciplin'a prin o instructiune rationabile, dicundu cá, spiritulu e unu opu alu educatiunei, cumu a disu Rousseau; éra altii (ca Basedow) nu afla cu scopu a mai causá discipuliloru neplaceri pre carier'a loru scolastica cu disciplin'a. Pana in temporele mai noua disciplin'a nici cá s'a privitu de demnu a se luá ca obiectu seriosu alu cugetarei, si asia pre langa tóta ponderositatea ei a fostu data la o parte, pana ce in fine éra si fu chiamata a si ocupá loculu, care si-lu tîene pana in dilele nóstre, inse nu ca mai in ante candu adeca disciplin'a érá legata strinsu cu pedeps'a, candu midiloculu ducatoriu la scopu se credea a fi numai si numai bătulu. Astadi dar vedemu disciplin'a in adeveratulu ei intielesu aplicata. Convingerea generala in lumea pedagogica de astadi e cá influinti'a disciplinei este fórté necesarie pentru scopulu educatiunei. Nime se nu mai cugete cá disciplin'a ar fi unu midilocu prin care amenintendu am poté impedecá erorile séu prin care amu poté esoperá unu succesu la instructiune, ori unu factoru prin care am regulá moralitatea elevului. Disciplin'a conluera deodata cu educatiunea spre unulu si acelasi scopu desvoltarea corporale si spirituala.

Inse totu deuna disciplin'a trebue se premérgea educatiunei, cáci prunculu numai prin dedare se póte aduce la activitate de sine, la vietia cumu se poffesce dela densulu, si numai mai tardiu, prin eflusulu unei educatiune rationabile, ajunge senguru la consciinti'a si priceperea de a lucrá dupa principiile sale proprie. Disciplin'a ea si instructiunea si educatiunea avendu acelasi scopu educarea pruncului pentru societate si umanitate, se intielege cá si stau in strinsa legatura la olalta. Prunculu e inclinatulu dela natura mai multu spre reu decâtu spre bine. Acést'a o putemu observá ca regula si la cei crescuti. A-lu lasá in voi'a sa cu inclinatiunile nascute in densulu, acelea intru atáta l'ar amagi, încátu mai tardiu numai prin o disciplina silitóre s'ar' poté curmá reulu. Dicu prin disciplina silitóre, cáci sil'a inca se tîene in cátuva de natura disciplinei. Pedagogii moderni liberali au mersu inse si mai departe; ei nici nu vréu se auda despre sila in disciplina. Disciplin'a buna si dedarea insa suntu apreciate astadi dupa

meritululu loru de totu pedagogulu dela mare pana la micu. Si cumu se nu fia apreciate cáci daca ne vomu întreabá o óre Grecii, Romani, stramosii nostri s. a. prin ce au ajuns in evulu vechiu, a fi exemple de virtute si patriotismu? vomu aflá respunsulu in istori'a acelor popóra, carea ne spune cá tenerimea de atunci sciá cu mare dibacia se aduca prin dedare disciplin'a in consonantia cu instructiunea, si astafeliu cu ambele tienteau la o adeverata educatiune umana.

Indata ce a scapatatu disciplin'a s'a nascutu slabitiunea si neinerederea, si astafeliu au decadiutu poporatiunea. Apoi de alta parte esperinti'a insasi ne invetiá cá totu ce e bunu, frumosu si nobilu nu numai prin scientia, ci si prin dedare mai cu séma se preface in a doua natura a nóstra. Scól' poporala nu póte duce pre discipuli pana la gradulu desvoltarei de a lucrá singuri, dupa priceperea si principiile loru, fiinducá copilulu candu ajunge etatea de a pricepe instructiunea si a o folosi pentru vietia practica, chiar atuncu parascesce scóla. De aci ni se nasce o dupla datorintia, a suplini adeca prin disciplina rationabila, aceea ce prin instructiune nu s'a potutu. Daca in tóta vietia nóstra ne perreru faptele la cari ne amu dedatu in pruncia in cas'a perrentiésca si in scóla, atunci chiamarea deosebita a scólei a dedá pre tener'a generatiune la judecati bune, la semburu si fapte frumóse, cáci „Ce invetiamu in teneretie acéscimu si la betranetie.“ Éta una din celea mai perreróse probleme a scólei poporale, de carea tîenendu comu cei chiamati a instrúá si educá trebue se fimu cu maxima atentiune la resolvirea ei. Inse numai asia póte fi disciplin'a salutaria si ducatóre la scopu si resultatu siguru, daca ea va fi rationabila. Spre acésta inse se receru principii sanatóse, bine alese si midilóce acomodate. Despre acestea a scrisu Siomenta mare, 14 Aprile 1878.

Elia Popu,
invet. norm. gr. cath.

O positiune demna de plansu.

este positiunea clerului romanu si din colo de Carpati tocmai ca si la noi. Preotulu este lasatu in voi'a sortii arbitriulu particulariloru, cari ilu tratéza dupa placu. Este unu exemplu tristu ce ne impartesiesce „Vocea Clerului“ Bucuresci:

Dilele acestea s'a primitu de Redactiunea acestui jurnalulu ca copia de pe petitiunea ce au datu Inaltu Preasfintulu Mitropolitu, mai multi preoti din Distr. Ialomitia care i arata cá unii din Primari de prin comunele rurale nu numai cá nu prevedu in bugetele comunale o suma destulatóre pentru intretinerea preotului, dar inca si pe o modesta suma nu o dau preotiloru, ci o intrebuintiéza pentru trebuintiele loru. Voindu a ne informa mai de aproape deca s'a primitu in cancelaria Mitropoliei ca asemenea petitiune, si ce mesuri s'au luat pentru pedepsirea acelor hoti de Primari, ne amu adresatu catra Domnulu sieflu de cancelariei, care a avutu bunatatea a ne da urmatórele de felu informatu despre existenti'a unoru asemenea abusuri, si cá cele din urma dile priimindu si petitiunea sus-mentionata recomandat-o prin adresa No. D-lui Ministru de Interiu spre a urmari pe cei culpabili. Suntemu siguri, cá Inaltu Prea Santia Sa, care a aratatu de la inceputu o sollicitudina asa de mare pentru imbunatatirea positiunii preotiloru, va alesu a celoru de prin comunele rurale, va intrebuintiéza Inalta Sa influentia pentru pedepsirea acelor primari, care nu se sfiescu a despoia intr'unu modu asia de nerusios pe servitorii altarului cari, si fara acésta, se afla in completa saracia. — Éca petitiunea preotiloru:

Inaltu Prea santite Stapanu! Din momentulu Creatorulu V'au incredintatu Archipastoria Romaniei, Inalta Prea Santia Vostra a fostu de a imbun

tati sôrta Clerului, ca ast-felu se fia activi si energici spre a satisface pe poporu la tôte dorintiele religiöse; acést'a a fostu si este probabilu din mai multe esemple ce avemu de la diferitele districte si orasie din tóta Romania; fatalitate inea pentru districtulu nostru Ialomitia care, nu scim, din nenorocirea nôstra, séu din réua vointia ori slabiciunea administratii acestui districtu, Clerulu este maltratatu asia de reu in câtu nu pôte cine-va se 'si inchipuiesca, si éta cumu.

D-nii primari ai Comunelor, la facerea dudgetelor, ca uni ce au puterea in mana creadia si percepu sume mari pentru toti impiegatii comunei, ér pentru preoti si dascali nisece sume fôrte mici si ridicole,

Chiaru in anulu expiratu 1877 s'au luatu de la fiecare contribuabilu câte doi franci pe numele preotiloru si întrebuintiatu la alte interese, unde nu scimu, caci noi n'amu primitu nimicu din acesti doi franci.

Vedeti, Inaltu Prea Sântite, pana la ce gradu au ajunsu lacomia intru acestu districtu. Noi atragemu o ura din partea poporului pentru cuventulu cà ei platescu pentru cleru, ér folosulu 'lu atragu alti care nu facu nici unu serviciu divianu pentru poporu. Astu-felu déra legea care a plecatu cu scopu de a imbunatati sôrtea clerului, a lovitu cu atâtu mai multu in noi, in câtu amu perditu si ceia ce mai avému, caci ce dice tieranulu? Platimu atatea datorii catra perceptore pentru Cleru, preoti suntu datori, a ne servi fara a le mai da ceva.

Aceste fiindu cauzele care a adusu o viua nemulțumire in inimele nôstre si care ne au pusu in pozitune de a le supune Ța cunoscintia Inaltu Prea S. Vôstre spre a pune la cale ce veti gasi de cuviintia.

(Urmédia sub-semnaturile).

D i v e r s e .

* O voce seriose in or'a suprema, catra clerurile romane si fruntasii poporului romanu, in caus'a instructiunii poporale, de unu Archipresbiteru. Acest'a e titlulu unei brosiure aparuta in Budapesta, acuma de curundu. Cugetarile profunde si seriose, cuprinse in acésta scriere, tradéza pe omulu timpului, omulu progresului! in a carui inima arde foculu iubirei pentru natiunea si biseric'a sa. In numerulu viitoriu vom face unu reasumatu de cuprisulu brosiurei memorate, caci ea merita a fi cunoscuta de totu caritarariulu romanu.

* Aniversarea nasterii si suirei pe tronul a principe-ului Carolu. Sambat'a in 8 Aprilie fiindu aniversarea nasterii si suirei pe tronulu Romaniei, a M. Sale Carolu, la mitropoli s'a tienutu unu Te Deum, la care au asistatu tôte autoritatile statului, precum si corpurile legiuitoare. Dupa Te Deum, camer'a s'a prezentatu in corpore la palatu, ducendu cu felicitarile si omagiurile de supunere si iubire M. M. Loru. Cetatenii Iaseni inea au adresatu cu acésta ocaziune Mari-ului Sale urmatórea felicitare: Prea Inaltiate Domne! Nasteru ta in dilele de primavéra de 8 Aprilie 1839, léganulu dela isvorele Dunarei v'au fostu impodobitu cu flori. Totu in 8 Aprilie 1866, glasulu poporului vi-a gatitu la gurile celuia-si fluviu a Dunarei, unu altu léganu mai stralucitu: Tronulu Romaniei! Astadi tier'a serbatoresce a 13-ora acésta di memorabila si de bunu auguru, candu alegeru ei descindietoriu din una din cele mai mari si mai eroice case a le Europei, si-uní sôrtea augustei sale familie cu acea nôstra si a vitejiei strabune. Impodobitu cu mantau'a libertatiloru constitutionale poporulu ve iubesco, si voi scuturendu si muschiulu de pe steagurile nôstre in-mormentate la Racova si Calugareni ati sburatu cu ale preste involburat'a Dunare, in ale careia siesuri si munti ai Balcaniloru plantandu-le cu viteji'a tineriloru nôstre légióne

ati spusu cà: Romani'a e vrednica de independintia sa si de admirarea Europei. Pe acestu Domnu si mare capitannu, astadi Romani'a mai cu focu ilu serbatoresce pentrucà l'a vedintu Mare si la lucru si la lupta. Asupra tronului vóstru astadi, mai setóse si cu mai multa sperantia si incredere stau atientite privirile Romaniloru; in jurulu acestui tronu se concentréza batai'a inimei tuturoru si a tieriei intregi. Acole, acole Prea Inaltiate Dómne se grupéza cu caldura pe langa profumurile primavarei, si urarile prinóse din tôte unghiurile Romaniei, pentru indoita serbare a nasterii si chiamarii la tronul. Intre ele Maria Ta primesce cu dragoste de parinte, si pe acele, pe care cetatenii Iaseni cu devotamentu si iubire neclintita vi le depunu dicandu: fericite de tronulu pe care siede intieptiunea, iubirea de patrie-si viteji'a, éra ca cea mai frumoasa podoba a sa. ara Domn'a! Traiti dar ani multi si fericiti, ca impreuna cu Mariele Vóstre, fericita si mandra, se fie si Romania!

P R O G R A M A

adunarei generala a reuniunii invetiatoriloru rom. gr. or. din tractulu protopopescu alu Lipovei, convocata pe diu'a de Mercuri dupa S. Pasci. 1878. in localitatea scolei rom. din Lipova.

Siedint'i'a I-a in 19 Aprilie 1878.

La 9 óre deminetia:

1. Membri reuniunii se intrunescu in localitatea scolei in Lipova. Ér dupa intonarea imnului „Imperate cerescu,” vice-presedintele deschide siedint'i'a
2. Alegerea oficialiloru.
3. Motiuni diverse intru interesulu invetiamentulu s. a.
4. Reportulu Notariulu despre activitatea sa si arhiveulu reuniunii.
5. Reportulu Cassariulu.
6. Defigerea timpului pentru procsima adunare generala.
7. Inchierea siedintiei.
8. Autenticarea protocolulu prin o comisiune alesa spre acestu scopu.

Lipov'a, in 29 Martie 1878.

Constantinu Cretianu,

v. pres. II.

Georgiu Neagu,

not. reun.

C O N C U R S U .

1-3.

In urmarea hotaririi ven. consistoriu eparchialu dtó. 12. Ianuariu, a. c. Nr. 49. B. se escrie concursu pentru deplinirea postulu de parochu in comun'a Troiasiu, din protopresviteratul Totvaradiei, cu terminu pana in 30. Aprilie, st. v. a. c. in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumentele acestei parochii sunt: 1/2 sesiune de pamentu estravilanu, cuartiru cu gradina, dela 80 numere de case, câte un'a mesura, de cucurudiu sfarmatu in totu anulu, si stol'a usuata.

Recurentii au sesi tramita recursele loru prevediute cu documintele prescise in statutulu organicu, pana in dioa mai sus insemnata la oficiulu protopresviteralu in Totvaradia, per Soborsin.

Troias in 8. Aprilie 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: Iosifu Belesiu, protopres. trac.

1—3.

În urmarea deciziei Ven. Consist. diecesanu aradanu dd. 20 Octomvrie 1877 Nr. 2376 B. se escrie concursu pe parochi'a de clas'a a III-a din *Bohani*, protopres. Ienopoliei, Borosineu cottulu Aradului, cu terminulu de alegere pe 14 *Maiu a. c. st. v.* séu pe dominec'a a 5-a dupa s. Pasci.

Venitulu parochialu: una sesiune pamentu aratoriu, birulu dela 40 case cu pamentu, un'a mesura cucuruzu sfermatu dela tóta cas'a, éra dela 18 case dieleresci câte jumătate mesura — stótele indatinate si casa parochiala cu gradina de semanatu.

Recurenti au se produca testimoniu despre absolvirea teologiei, si de cualificatiune — atestatu despre ~~partarea~~

Recursele adresate comitetului parochialu, imite oficiului protopresviteralu in Borosineu — posta ultima Borosineu celu multu pona la 11 *Maiu a. c. st. v.*

Bohani, 4 Aprilie 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: Nicolau Baldea, adm. ppresvite.

1—3.

Fiindu postulu de invetiatoriu la scól'a elementaria a comunei gr. orientale *Valea-mare-Pogonisiu* protop. Jebelului (comitatulu Carasiului, cerculu Bogsi'a) vacante: se escrie concursu cu terminulu de *septemani 6*.

Competintiele sunt: Unu salariu anuale de 260 fl. v. a.;

Cuarteru liberu, cu scól'a prunciloru acomodata;

Gradina de legumi de 800 st. □, si 2 jugere de livada de fenu; 8 orgi de lemne in natura, dintre care 4 org. pentru invetiatoriu si 4 org. pentru scóla;

Beneficiu din partea domnului proprietariu mare Georgiu Ioanovics (adausulu salariului anuale) de 40 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá postulu susnumitu sunt rugati a-si aterne recursele lor, conformu statutului Organicu, Domnului Protopresbiteru Alesandru Ioanovicu din Jebelu (Zsobely).

Valea-mare din siedinti'a Comitetului parochiale tie-nuta in $\frac{3}{15}$ Aprilu 1878.

Georgiu Ioanovics,

presied. comit. par.

In contielegere cu protop. tractualu.

1—3.

Conformu deciziei Venerab. Consistoriu de sub Nru 824. B. a. c. se escrie concursu pentru parochi'a vacanta din *Pecica rom.* cu urmatórele emoluminte: folosirea birului si stólei dela 250 numere de case, mai obligandu-se comunitatea bisericesca a procurá pe sém'a alegandului parochu si una sessia pamentu la ocaziunea segregarii, ce este deja in curgere, é' pentru casulu candu nu i-ar succede a cascigá acea sessia, atunci comunitatea asecuréza alegandului parochu cea d'antaiu sesiune, ce ar deveni vacanta, in urma mortii ori stramutarii a vre unui dintre cei doi parochi actuali in Pecica.

Dela recurrenti se recere, ca recursele ajustate cu atestatu de conduita, cu testimoniu de 8 clase gimnasiale, de calificatiune preotiesca pentru parochiele de frunte, si adresate comitetului parochialu din Pecica se le tramite protopresviterului tractualu Ioanu Ratiu pana inclusive 21 *Maiu st. v. a. c.* — Recurentii suntu pofiti, ca in intervalulu publicarii concursului se se presinte in dumineci ori serba-

tori in biserica numitei parochii, spre a-si aretá desteritatea in cantare, respective in oratoria.

Alegerea se va tiené in 25 *Maiu st. v.* 1878.

Pecica in $\frac{12}{24}$ Aprilu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Ioan Ratiu, protopopulu Aradului.

2—

Prin incuviintiarea V. consistoriu diecesanu din Martiu a. c. Nr. 62 bis. in comun'a *Voitegu*, protopopiatulu Ciacovei s'a infintiatu unu postu de capelanu. spre a ocupa ocupare se deschide concursu pana in 30. *Aprilu a. c.* in carea di se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu ácestu postu sunt: ácest'a comuna sunt dóne parochii cu dóne sesiuni parochiale, — asia birulu si stótele indatinate din ambele parochii — a trei'a parte, si din ambele sesiuni câte $\frac{1}{4}$ de pamentu adeva 16 jugere catastrale.

Doritorii de a ocupá ácestu postu, au a-si aterne suplicele lor cu documintele prescise in §. 13 alu statutului Organicu pana in diu'a mai susu insemnata M. O. protopresbiteru Ioanu P. Seimanu in Ciacova.

Voitegu, in 2 Aprilu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu P. O. D. Ioanu P. Seimanu, protopresbiteru.

3—

Concursu de nou pentru deplinirea postului de profesor gr. or. in comun'a *Hassiasiu* cu terminulu de la 18 *Aprilie st. vechiu a. c.* in aceea si se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamentu birulu de câte un'a mesura de cucuruzu despoiátu dela 18 de case; $\frac{1}{2}$ lantiu de pamentu intra si $\frac{1}{2}$ estravilanu, venite stolari usuate.

Aspirantii la ácestu postu, voru adresá recursele lor instruite conformu presciseloru statutului organicu, parochiului protopopu Georgiu Cratiunescu in Belincz, pana la 17 *Aprile a. c.*; avendu fiecarele in vro Dumineca serbatóre a se presentá in biserica gr. or. din locu, spre a-si dovedi desteritatea in tipicu si in cantarile bisericesc.

Hassiasiu, 9 Martiu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Georgiu Cratiunescu, protop. tract.

3—

Se escrie concursu pentru vacant'a parochie din comun'a *Straja*, protopresbiteratulu Versetiului, cottulu Timotiu, cu terminu pana in 9 *Aprilu, st. vechiu a. c.*

Emolumintele sunt: Una sesiune de pamentu, birulu si stol'a indatinata dela 204 de case.

Doritorii de a ocupá ácesta parochie sunt avisati aterne recursele adresate comitetului parochialu la rearendisimulu Domnu Ioanu Popovicu protopresbiteru in Mercin'a per Varadia, totu deodata de a-se presentá parochiului in vro serbatóre séu dumineca in biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantare, séu oratorie.

Straja in 19 Martiu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dnu protopresbiteru tract.